

Tannpuss en del av livet i barnehagen

Av kommunikasjonsrådgiver
Torbjørn Wilhelmsen,
zendium Dental Service, Norge

Konsekvent: Alle barna – fra de minste til de som skal begynne på skolen – pusser tennene etter frokost i Fana Barnehage i Bergen, sier styrer Siv S. Wagner-Larsen.

– Hos oss har det ikke vært noen diskusjon om dette. Tannpuss er en del av det daglige livet i barnehagen, sier Siv S. Wagner-Larsen som er styrer ved Fana Barnehage.

Etter å ha praktisert tannpuss for barna i ti år, har Siv og de 13 andre ansatte sluttet å reflektere over spørsmålet. Tannpuss er en helt naturlig ting som er innpasset i dagsrytmen for de rundt 80 barna de har ansvar for hver dag.

– Det skulle bare mangle. Vi synes det er en selvfølge at barna skal lære gode vaner den tiden de er hos oss, og god munnhygiene må også læres tidlig i livet. Men dette er ikke bare pedagogikk: Det handler om at vi bistår foreldrene med å ta vare på barnas helse. Munnen er da en del av kroppen som krever omsorg på linje med andre kroppsdeler, sier Siv S. Wagner-Larsen.

ETTER FROKOST

Barna i Fana Barnehage pusser tennene etter frokost. Da går barna i grupper på tre til fem ut på badet, sammen med en

voksen. De finner sin kopp med navn og bilde på. Oppi koppen oppbevares tannbørste og tannpasta. Der står navn på både børste og tannpastatube. De minste barna får hjelp, de aller minste pusset av personalet, mens de eldste pusset selv. –Det er viktig å lære barna riktig pussebevegelse, men det er ikke vanskelig med de børste vi bruker, sier Siv S. Wagner-Larsen.

GOD HYGIENE

Ordningen med tannpuss har vart i over ti år, og både styrer og ansatte har gode erfaringer med hygienene. – Vi skifter børstene etter hvert som barna sliter dem ut. Ved jevne mellomrom legger vi børstene i steameren på kjøkkenet og lar dem gå gjennom maskinen uten vaskemidler av noe slag. Dermed reingjøres tannbørstene på 80 grader, og det viser seg å gå svært bra. Til dagen tørker børstene i luft; vi bruker ikke etuier til hver enkelt børste fordi vi mener det er uheldig for bakterieveksten.

(forts. på baksiden)

Hygieneregler for tannpuss i barnehager

1. Hvert barn har sin egen kopp merket med navn plassert på en hylle. Det kan være praktisk å ha 2-3 hyller i ulik høyde tilpasset aldersgruppene.
2. I koppen oppbevares tannbørste og tannpasta, også merket med navn.
3. Barna pusset i grupper på 3 til 5 personer under oppsyn av ansatte.
4. De eldste barna kan pusset selv.
5. De minste barna må ha hjelp til tannpussen.
6. Ved behov kan tannbørsten dyppes i noen sekunder i kokende vann for desinfisering.
7. Tannbørsten bør skiftes 2 ganger i året og for øvrig etter behov.

Det vil alltid være smitterisiko i barnehager der barn omgås tett. Med gode rutiner er risikoen for smitte ikke større enn ved vanlig samkvem i barnehagen.

For øvrig anbefaler vi at syke barn holdes hjemme for å unngå smitte i barnehagen. Er det særlig smittsomme sykdommer i barnehagen, kan man desinfisere børstene oftere, eventuelt kutte ut tannpussen noen dager.

Den lokale tannhelestjenesten kan kontaktes for ytterligere veiledning.

Nr. 2 • september 2002 SÆRTRYKK

IKKE SYKDOM

– Vi har ikke større sykefravær blant våre barn enn det vi kjenner fra andre barnehager. Men det hender at vi, som alle andre, har epidemier med for eksempel diaré, sier Siv S. Wagner-Larsen. – Den beste måten å forhindre smitteoverføring er at de barna som er syke holdes hjemme til de er helt friske. Men vi har selv sagt også et strengere hygieneregime i barnehagen i slike situasjoner, blant annet

HELT FLOTT!

–For meg må de gjerne pusse tennene etter hvert måltid i barnehagen. Pusseordningen er helt flott, sier Anja Olsnes som er mor til Emil (2 år). –De gjør tannpussen til en sosial begivenhet etter frokost. Det har gjort tannpussen til noe hyggelig hjemme også. Selv om vi er forsiktige med satsaker til de minste, så tror jeg at ordningen med fluortablett også er god.

TRODDE DET VAR VANLIG!

– Jeg ble overrasket første gang jeg ble gjort spesielt oppmerksom på at barna i Fana Barnehage fikk tannpuss etter frokosten. Jeg trodde det var vanlig. For meg er det i alle fall helt naturlig, sier Arne Veseth som er far to Benedicte (3 år) og Andreas (5 år). – For meg er tannhelse viktig, og støtter ordningen fullt ut!

med bruk av engangsutstyr av ulikt slag. Men vi har ikke eksempler på at tannpussingen har vært årsak til smitteoverføring.

POSITIVE FORELDRE OG ANSATTE

–Vi har utelukkende positive erfaringer med tannpuss i barnehagen. Foreldrene synes det er flott at vi gjør det fordi det hører naturlig med i daglig hygiene og oppdragelse. Også ansatte gjør dette som den naturligste ting i verden, sier barnehagestyresen. – Vi gjennomfører tannpuss helt konsekvent, og vi dekker inn kostnadene over det ordinære budsjettet. Kostnadene til tannbørste og tannpasta er så lave at vi tar dem på husholdningsbudsjettet. Foreldre betaler da heller ikke for såpe på toalettet i barnehagen?

KJEMPEFINT!

– Jeg synes det er kjempefint at barna får pusse tennene i løpet av dagen, sier Goril Undertun som har sitt tredje barn i Fana Barnehage og har nummer fire på rekrutteringsliste. – Dermed blir livet i barnehagen enda mer likt det vi gjør hjemme. De dagene vi har barna hjemme pusser vi selvsagt tennene etter frokost.

Fylkestannlegen positiv til tannpuss i barnehage

– Vi hilser slike tiltak velkommen.

Tannhelsen blant småbarna har gått gradvis tilbake. Derfor er det viktig at barna pusser tennene i barnehagen, sier fylkestannlegen i Hordaland, Inge Magnus Bruvik.

Fylkestannlegen i Hordaland har i mange år positivt støttet tanken om tannpuss i barnehager, og siden et initiativ i 1995 har 10-15 barnehager praktisert ordningen. Den gang var det ikke dårligere tannhelse blant småbarn som var motivet. Det var heller et ønske om å lære barna god munnhygiene og selvsagt styrke barnas

tannhelse. Situasjonen i 2002 er vesentlig endret, men siktemålet er det samme.

–Mange barn spiser frokost i barnehagen, og da er det naturlig at de får anledning til å få tennene pusset etterpå, sier Bruvik. –Men tannpuss i barnehagen er jo i seg selv også nyttig opplæring. Barn må lære å pusse tennene, og barnehagen er en god arena for læring. I barnehagen legges grunnlag for mange gode vaner, og tannpuss hører definitivt med i den gruppen, sier fylkestannlege Inge Magnus Bruvik.

SUPERT!

Det er helt supert at barna pusser tennene i barnehagen, sier tannlege Herdis Alvheim i en kommentar til ScanNews. Herdis Alvheim er tannlege ved Nesttun tannhelseklinikk som de fleste av barna i Fana Barnehage hører til. –Det skulle jo være like naturlig å pusse tennene etter frokost som det er å vaske hendene før barna spiser, sier hun. Alvheim er heller ikke redd for smittefare knyttet til tannpuss.

– Jeg har ikke hørt at det er større sykefravær ved Fana Barnehage. Og dersom det er smittefare, er barn i barnehage eksponert for smitte på svært mange andre måter også. Med god hygiene og sunn fornuft kan jeg ikke se at smittefaren tilsier at man av den grunn skal la være å ta vare på småbarnas tenner i barnehagen, sier Herdis Alvheim.